SVENSK

MUSIKTIDNING.

ADERTONDE ÅRGÅNGEN.

1898.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM.
Frans J. Huss.
1898.

INNEHÅLL:

Biografier.

Sid.
Backer-Gröndahl, Agathe ... 137
Bauer, Harold ... 129
Behrens, Conrad† ... 34
Borwick, Leonard ... 17
Bronsart, Ingeborg von ... 89
Burmester, Willy ... 25
Forsell, John ... 65
Gabrilowitsch, Ossip ... 41
Gulbranson, Ellen ... 57
Gustaf, Sveriges och Norges kronprins ... 1
Günther, Julius ... 33
Hartmann, Emil † ... 105
Hägg, Jakob Adolf ... 73
Ibsen, Bergliot ... 121
Janson Fischer, Agnes ... 113
Lejdström, Oscar ... 97
Nilsson-Casa de Miranda ... 9
Saloman, Siegfried ... 86
Schneevoigt, Georg ... 145
Schulhoff, Julius † ... 60
Soloqvartett för kyrkosång från Leipzig (Clara och Bruno Röthig, Martha Haussmann, Eugen Tannevitz) ... 153
Södling, C. E. ... 50
Thulin, Anna ... 81
Törnvall, J. F. ... 49
Werner, Hildegard ... 3
Willman, Anders † ... 19
Ödmann, Arvid (25-års jubileum) ... 28

Dödsfall: Sid. 7, 15, 23, 39, 47, 63, 71, 79, 87, 96. 103, 135, 143, 151
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1897 ... 63

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Algot Lange och hans bok »Om sång» 106
Algot Langes bok »Om sång» och den deri framställda sångmetoden ... 132, 138
Arvid Ödmanns jubileum ... 35
Beethovens grundsatser rörande kompositon ... 140, 146
Den nya kungliga teatern ... 114
Erlkönig, en nyupptäckt sång af Ludw. v. Beethoven ... 28
Felix Mendelssohn Bartholdy. Ett minnesblad af Moritz von Kaiserfeld ... 139
Gounod och hans »Faust» ... 11
Haydn, Mozart och Beethoven, efter Fr. Brendel ... 90
Kristina Nilssons barndom och första ungdom ... 18
Musikaliska akademiens högtidsdag ... 74
Musikfesten i Bergen 26 juni—3 juli 1898 68
Musikföreningen i Stockholm 1881—1898 66
Musikpedagogiska vinkar af C. H. Richter 2
Om det konventionella sättet för ett musikstyckes afslutande ... 74
Om det musikaliska föredraget i slutet af 19:de århundradet ... 58, 66
Om föredraget af Beethovens pianosonater 26
Om koralpreludier, af C, A. B. ... 98
Om operasång. En studie af H. Abel. 75, 90
Om orginalitet ... 146
Operor och operetter, uppförda å Kgl. teatern i Stockholm från och med 1 juni 1830 till och med 30 juni 1860 83, 92
Paradiset och Perin af Robert Schumann 130
Pedagogiska iakttagelser vid den första pianoundervisningen, af F. H. ... 122
Richard Kleinmichels edition af gamla omtyckta operor ... 3
Saint Saëns om nutidens musikrörelser 68
Svenska tonkonstens karaktär af A. L. 82
Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande, Årsberättelse ... 93
Teaterpropositionen ... 50
Ur Jakob Adolf Häggs resebref ... 99, 108
Utländsk musikrevy för 1897 ... 35, 42

Musikpressen, Kritik, Teater.

Från scenen och koncertsalen i hvarje nummer ...
Kungl. operans verksamhet under nu tilländagångna spelår ... 93
Litteratur ... Sid. 4, 38, 69. 84, 101, 116
Musikpressen Sid. 4, 13, 38, 52, 59, 69, 77, 84. 100, 110, 116, 123, 132, 141, 148, 155
Sigfried Salomans nya opera »I Bretagne» 85
»Tirfing». Mytisk sagodikt i 2 akter med förspel och efterspel af Anna Boberg f. Scholander, musik af Wilh. Stenhammar ... 155

Följetong, Poesi, Småplock.

En konsert vid den förste Napoleons hof 116, 123
En olycksfågel bland operakomponister 20, 27
En Stradivarius, af Fritz Mauthner ... 36, 43
Ett ord till hr —t— ... 87
Kantat vid kungl. teaterns invigning. Ord af C. R. Nyblom ... 115
Komiskt Intermezzo från Harold Bauers konsertresor ... 132
Litet Musiklexikon. (Humoresk) ... 133
Rossini som rekryt ... 59
Sferernas harmoni ... 44
Teatersällskap som resa ... 76
Till Arvid Ödmann d. 14 febr. 1898. Poem af Frans Hedberg ... 35
Till fru Agnes Janson Fischers biografi (ins.) ... 143
Upphofvet till Rossinis »Soirées musicales» 147
Än en gång Sferernas harmoni ... 55

Ett och annat från musikvärlden 15, 47. 87, 103, 159
Från in och utlandet i hvarje nummer.
Från våra grannländer Sid. 6, 14, 23, 31, 46, 55, 62, 71, 78, 96, 111, 127, 135, 143, 151,
Hvarjehanda och sentenser Sid. 26, 31, 39, 47, 55, 59, 74, 111, 119, 131, 135, 139

Sid.
Breflåda ... 143
Musikbilagan ... 79
Prenumerationsanmälan ... 2, 154
Till våra Prenumeranter ... 96
Vår Musikbilaga ... 71

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt sid. 96, 103

Korrespondens.

Brefkort från Rom af »Anteros» ... 52
Musikbref från London af Hild. W—r. 94
» » England af Hild. W—r. 148
» » Malmö af N. N. ... 77
» » Paris af G. S. ... 12, 51. 157
» » Ryssland at »Anteros» ... 125

Porträtter.

Backer-Gröndahl, Agathe ... 137
Bauer, Harold ... 129
Behrens, Conrad ... 33
Borwick, Leonard ... 17
Bronsart, Ingeborg von ... 89
Burmester, Willy ... 25
Forsell, John ... 65
Gabrilowitsch, Ossip ... 41
Gulbranson, Ellen (som Brünhilde i »Walkyrian») ... 57
Gustaf, Sveriges och Norges kronprins ... 1
Günther, Julius ... 33
Hartmann, Emil ... 105
Hägg, Jakob, Adolf ... 73
Ibsen, Bergliot ... 121
Janson-Fischer, Agnes ... 113
Lejdström, Oscar ... 97
Nilsson-Casa de Miranda, Kristina ... 9
Saloman, Siegfried ... 85
Schneevoigt, Georg ... 145
Schulhoff, Julius ... 60
Soloqvartett för kyrkosång från Leipzig (Clara och Bruno Röthig, Martha Haussmann, Eugèn Tannewitz ... 153
Södling, C. E. ... 49
Thulin, Anna ... 81
Törnvall, J. F. ... 49
Werner, Hildegard ... 3
Willman, Anders ... 19
Ödmann, Arvid (som Tamino, Fernando, Zephoris, civil) ... 28, 29

Musikbilaga.

Musikalbum XI. Innehåll:

Pianostycken: L. v. Beethoven: *Kontradans*; Jul. Schulhoff: *Confidence*, Impromtu; J. A. Hägg: *Albumblätter*, Impromtu, Lied au...; Alb. Lindstrand: Minne af Rob. Schumann; Sång med piano: A. M. Myrberg: Svärmeri (a—d).

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 619. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 3 Januari 1898. | Expedition: Kungsgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 18:e Årg.

Gustaf

Sveriges och Norges kronprins.

Nuvarande preses för kongl. Musikaliska akademien i Stockholm.

Med den ställning kgl. Musikaliska akademien innehar i vårt land såsom högsta vårdarinna af tonkonsten och en högskola för musik är det naturligt nog, att till denna akademies preses, i likhet med hvad som sker vid utseendet af våra universiteters kansler, väljes en högt stående man i samhället. En ledamot af rikets högsta domstol var det ock, som senast innehade presidentskapet i akademien till dess han sistlidna sommar med döden afgick, och ända upp till vårt furstehus har akademien höjt sina blickar, när det gält att välja sin preses. Vid vår konungs nyligen inträffade jubileum erinrade vi om ett sådant presidentskap under den tid, när han såsom hertig Oscar Fredrik af Östergötland nådigast åtagit sig och innehade denna befattning, och hvarigenom en ny och lycklig æra randades för akademien, som då erhöll så väl en behöflig reorganisation som ett eget hem.

Minnet af detta höga och för akademien så gynsamma presidium har väl till en del haft inflytande på det beslut, som vid dess sammanträde den 20 dec. fattades om anhållan att H. K. H. kronprinsen täcktes åtaga sig presidiet i akademien för det år, som nu ingått. Dagen derpå hade en deputation i denna angelägenhet företräde hos konungen och kronprinsen, hvilken då behagade villfara akademiens hemställan att H. K. H. skulle åtaga sig presidiet i densamma.

Det är emellertid icke endast hågkomsten af det föregående furstliga presidiet, som föranledt akademiens val, än mer torde dervid ha inverkat det stora intresse för tonkonsten och dess förkofran, hvilket af H. K. H. kronprinsen ådagalades under de stora musikfesterna härstädes förra året. I början af detta bildades, som man torde erinra sig, just på initiativ af vår kronprins, en generalkomté för anordnandet af en skandinavisk musikfest äfvensom en allmän svensk sångarfest, och H. K. H. åtog sig sjelf ordförandeskapet i komitén. Huru dessa anordnades och med hvilken framgång de stora musikfesterna afhöllos är väl bekant. Att man för detta står i stor tacksamhetsskuld till den höge ordföranden är allmänt erkändt, och högt värderad var den älskvärda förbindlighet, med hvilken han omfattade alla deltagarne i musikfesten och hvarmed han vann allas hjertan.

Genom deltagande i de festliga samqvämen, hvilka egde rum under festdagarne, lemnade H. K. H. äfven bevis på sitt intresse för den stora musikfesten och dess deltagare. Särskildt yttrade sig detta vid invigningsfesten å Saltsjöbaden i det tal, hvarmed han då helsade de der församlade och som äfven visade hans höga uppskattning af tonkonsten, hvarför en del deraf här må till slut anföras. Efter att såsom ordförande i generalkomitén ha helsat alla »utöfvare af den ädla tonkonsten

H. K. H. Kronprins Gustaf.

af hjertat välkomna», yttrade han i sitt tal följande: »Vi som älska all ädel musik, vi veta också, att tonernas makt är stor, ja, långt större än den oinvigde anar, ty musiken, rätt uppfattad, tjusar och smeker icke allenast vårt öra, men dess härliga toner tala omedelbart till och tränga ned i djupet af våra hjertan, der de adla vårt sinne och rena våra tankar.

Så känner och uppfattar åtminstone jag musikens stora betydelse för människan, och jag tror, att hvarje sann vän af tonkonsten skall gifva mig rätt häruti. Denna osynliga kedja af toner och harmonier är det starka vänskaps- och kärleksband, som förenar oss alla och som i dessa dagar fått ett synligt uttryck i den stora och utvalda samling af musikens utöfvare, som nu äro här församlade från de tre skandinaviska länderna.»

H. K. H. kronprinsen idkar sjelf, liksom hans höge fader, sångkonsten och har utbildat sig deri för framstående lärare.

Såsom nuvarande preses för k. Musikaliska akademien äro vi öfvertygade om att H. K. H. skall åt denna institution rigta det nit och den välvilja, hvarmed han förut visat sig omfatta tonkonsten och dess utöfvare.

Vår årgångs första nummer ha vi, med anledning af det för Musikaliska akademien betydelsefulla förvärfvandet af sin nye höge preses, velat illustrera med H. K. H. kronprinsens porträtt, det senaste som lär vara taget.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning *fortsättes detta år med sin 18:de årgång i förhoppning om ökadt intresse hos våra musikvänner för fortvaron af detta vårt lands enda musiklitterära fackorgan, hvilket såsom sådant borde till musikbildningens fromma, ej minst för ungdomens musikaliska uppfostran, finnas i hvarje bildadt och musikaliskt hem.* ***Svensk Musiktidning*** *har äfven gjort till sin uppgift att vara ett* ***nordiskt musikblad*** *med redogörelse för musiktilldragelserna i Norge, Finland och Danmark. Vår nära förbindelse med de andra skandinaviska länderna och Finland ger oss anledning att tro, det hvart och ett af dessa skola med särskildt intresse följa musiktilldragelserna i vårt land och i de öfriga.*

Vi skola alltjemt söka att göra tidningen underhållande för den musikaliska allmänheten genom omvexlande innehåll af instruktiva, bildande och läsvärda artiklar, och i det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat tidningen med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola gifva den en rekommendation, så mycket mer behöflig, som tidningen hittills endast med kännbar ekonomisk uppoffring af utgifvaren kunnat upprätthållas.

Svensk Musiktidning *kommer detta år att utgifvas efter hufvudsakligen samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter*** *och* ***biografier*** *öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelse för* ***musikpressen, följetonger*** *och* ***notiser*** *om hvad som tilldrager sig i musikvärlden, hvilka en sådan facktidning samlar och längre bevarar än de dagliga tidningarne, som icke tillvaratagas. Särskildt skola påpekas* ***i utlandet rekommenderade musikalier och musiklitteratur*** *af intresse att blifva bekanta för våra musikidkare.*

Svensk Musiktidning *utgifves 1898, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *per år.* ***Musikbilagan*** *tillfaller endast* ***helårs-prenumeranter.*** *Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., samt i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna till handa.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration*** *hos* ***Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm*** *(Kungstensgatan 56, 3 tr.), tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej förnya prenumerationen; af dem, som dermed fortsätta, torde då* ***till budet prenumerationsafgiften*** *mot* ***kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å tidningen.*

Presentkort å tidningen finnas att tillgå å Expeditionen, i musik- och bokhandeln etc.

Vänner af musik och musikaliskt vetande! Gynnen med prenumeration vår enda musiktidning — och dermed också det allmänna musikvetandet i vårt land —, för hvars befrämjande en hvar musikvän bör medverka. Med ringa uppoffring kunna våra musikvänner genom prenumeration å Svensk Musiktidning bidraga till dess för musikbildningen vigtiga upprätthållande och ökade spridning.

Vördsammast

REDAKTIONEN.

Musikpedagogiska vinkar.

Af C. H. Richter.

Det har sitt goda med sig, när erfarna musikpedagoger nedskrifva sina erfarenheter angående uppfostran i tonkonsten, till nytta för såväl lärare som lärjungar. En bok af sådant slag är den som C. Heinrich Richter, direktör för »Académie de musique» i Genève, utgifvit och som under titel »Tankar om punctum saliens i musik-lif, -undervisning och -skapande (»Gedanken über das Punctum saliens im Musik -Leben, -Lehren und -Schaffen») utkommit hos Gebrüder Hug & Co. (Zürich och Leipzig).

Några didaktiska vinkar ur denna bok må här anföras.

Richter betecknar som en utmärkt öfning för det musikaliska minnet att låta *lära noterna* i ett musikstycke *utantill, utan instrument*, vore det ock ett stycke af blott fyra takter. Detta är åskådningsmaterial! Genom uppfattandet af bilden med förståndet kommer den derifrån i minnet.

Pianoelever få af honom följande uppmaning. »När I hafven att spela ackord samtidigt med båda händerna, så slån till på samma gång, hållen ut dem väl *hela* den tid de skola vara, och släppen händerna på samma gång från tangenterna.»

En god metod är att följa med lärjungen på ett *annat* instrument i det man antingen spelar samma stycke som denne eller spelar med ett improviseradt ackompanjemang. Vid detta ledband håller sig lärjungen i tygeln, följer instinktivt accentueringen, efterföljer hand- och fingerrörelserna o. s. v. När han slutligen kan reda sig sjelf, må ackompanjemanget sluta. Alldeles olämpligt är att på samma instrument följa melodin i en högre oktav. Detta är emot komponistens afsigt och blir ett musikaliskt fuskverk. Har man ej att tillgå ett andra piano, sätter sig läraren vid samma instrument, om han så finner för godt, och anslår då en solid grundbas till harmonierna.

Pedalen skall man ordentligt trampa ned, antingen helt och hållet eller icke alls. Att »taga litet» pedal är ett oskick.

Ett beaktansvärdt råd synes det vara, att vid en upp- och nedgående passage särdeles starkt betona *höjdnoterna*. Vid uppstigandet på tonberget förlorar man vanligen i energi, likasom om andhämtningen försvårades, och saktar något; vid nedstigandet anvisas äfven ett ritardando för de första och sista tonerna.

Richter ställer den mekaniska framställningsförmågan, det tekniska *le savoir faire* högt. Utan det mekaniska arbetet vinnes ej det konstnärliga uttrycket, må än hjertat vara fullt af värme och hufvudet aldrig så rikt på originela tankar.

För tummen, »denne bondlurk bland fingrarna», äro speciela studier nödvändiga, och som hufvudregel för dem gäller, att *tumrörelsen aldrig får draga med sig armen*, som måste hållas alldeles lugn. Först måste anslaget med *fingerleden* och med spetsen af fingret på tangenterna inläras, hvilka skola beröras i en jemn linie.

Klokt är rådet att icke gå till öfverdrift med öfning i pianospelet. Uttröttade muskler blifva sjuka och odugliga till arbete. Bättre göra afbrott då och då, än att hålla i för länge med öfningar. Denna hvila förlänar kropp och själ bättre krafter. Ett perlande pianissimo utveklar sig endast ur det starkaste fortissimo; gratien är just en dotter af kraften.

Allt för mycket dynamiska och rytmiska beteckningar äro ett oting; man ser dervid ej skogen för bära träd.

Direktör Richter är en beundrare af J. Seb. Bachs musik och finner i denna en outtömlig källa till njutning. Ju mer man öfverlemnar sig åt den, ju mer har den att bjuda. Med rätta beundrar han den genialiske komponistens fabelaktiga flit och förvånar sig öfver att en menniska kan skapa så mycket fullkomligt och ändå ha att i rikt mått bära lifvets omsorger och bekymmer.

Undervisningen i harmoni bör ej gifvas i form af konferenser, under hvilka ensamt läraren för ordet. Blir en lärjunge tillfrågad, om han förstått en regel, så jakar han naturligtvis; men dermed bör man ej låta sig nöja utan begära en omständlig förklaring öfver det som lärjungen säger sig begripa. Man skall ofta råka i förvåning öfver hur litet lärjungen verkligen begriper af det han påstår sig ha fattat.

Författaren kryddar äfven sin bok med flere anekdoter från musikundervisningen. Vi inskränka oss emellertid nu till ofvanstående utdrag ur Richters bok.

Hildegard Werner.

Ett 25-års-jubileum.

»Newcastle Daily Cronicle» egnar en stor del af sina nummer för den 7 och 8 december åt ett 25-års-jubileum, som väckt mycken uppmärksamhet i Newcastle. Fröken Hildegard Werner, född i Sverige, hade nämligen den 7 december i 25 år utöfvat en omfattande verksamhet som musiklärarinna i den engelska staden. Nämnda tidning tillskrifver fröken W. en god del af det uppsving, som kännetecknat musiklifvet i Newcastle under de senaste åren.

Hildegard Werner.

Fröken Werners musikskola eller kanske snarare fröken W. sjelf, säger tidningen, är en af stadens institutioner. Hon var den första lärarinna i violinspelning i Newcastle, men många ha följt henne i spåren.

För fem år sedan meddelade Svensk Musiktidning en biografisk uppsats öfver denna vår landsmaninna och framhöll hennes omfattande verksamhet i England så väl i egenskap af lärarinna i Newcastle som författarinna af musikaliska uppsatser i flere engelska musiktidskrifter.

Vid detta hennes jubileum må en kort rekapitulation af nämnda uppsats här följa, illustrerad af hennes porträtt.

Hildegard Werner, dotter af häradshöfding J. P. Werner och hans maka Maria Sofia Schoerbing är född i Stockholm 1834. Efter föräldrarnes frånfälle intogs hon som elev i Musikaliska akademien, der studerande pianospelet för prof. van Boom och harmonilära för prof. Drake, samt utgick från akademien med vackra betyg. Då pianovirtuosen G. Satter 1867 uppehöll sig i Stockholm, blef hon hans elev och lät äfven höra sig på hans konserter. Som lärarinna i Stockholm och mycket omhuldad i den musikaliske presidenten C. O. Buréns hem hade hon tillfälle att höra mycket musik och umgås med framstående musici. Äfven violinspelet hade hon under denna tid börjat studera. Längtande efter större och sjelfständigare verksamhet flyttade hon i januari 1872 öfver till England, erbjuden plats som musiklärarinna i Newcastle on Tyne, der hennes verksamhet allt mer ökades. I violinspelet utbildade hon sig ytterligare för Leonard i Paris.

År 1885 grundade fröken Werner i Newcastle en kvinlig orkester »the mignon orchestra», hvars medlemmar tillhörde stadens förnämsta kretsar och som leddes af henne sjelf. Med denna har hon flere gånger uppträdt å konserter. Hon har äfven anordnat kammarmusikkonserter och som pianist uppträdt på många konserter i England.

I sin litterära verksamhet har frök. Werner inlagt en förtjenstfull sträfvan att göra engelsmännen bekanta med svenska och nordiska tonverk och musikförhållanden. Man har bl. a. af henne en öfversättning för »The musical Standard» af flere kung Oscars tal som preses i Musikaliska akademien.

Fröken Werner är invald medlem af flere ansedda musik- och journalistföreningar i England och erhöll 1892 af konung Oscar medaljen »Litteris et artibus».

Richard Kleinmichels edition af gamla omtyckta operor.

För några år sedan påpekade vi (i Svensk Musiktidning 1890 och 1892) utgifvandet af gamla favoritoperor i ny drägt, hvilka, efter partituret beriktigade, i ny omarbetning af R. Kleinmichel, en ansedd tysk musiker, utgifvits i klaverutdrag med fullständig text på Barthold Senffs förlag i Leipzig. Ytterligare hafva nu flere tillkommit, hvarföre vi här nedan lemna en förteckning öfver hela samlingen, då det helt säkert skall intressera vår musikaliska allmänhet att få en öfversigt af denna märkliga och, som det uppgifves, i sin helhet väl redigerade edition. Samlingen utkom först i serier om 10 stycken operor till ett pris af 6—10 mark obundet och 1 mark högre för elegant bundet exemplar. Första serien kostade då 40 mark, andra 43 och tredje 48 mark, allt obundna. Här följer nu en förteckning öfver ifrågavarande operor, ordnade efter serierna, alfabetiskt och med angifvet pris för obundet exemplar, samt inom klammer årtal, då pjesen först uppförts här å kgl. operan eller annorstädes som särskildt angifves.

Boieldieu: *Der neue Gutsherr* (1818)

Dalayrac: *Die beiden Savoyarden* (1794).

Dittersdorf: *Doctor und Apotheker* (1858 Mindre T.)
Fioravanti: *Die Dorfsängerin.*
Grétry: *Die beiden Geizigen* (1778).
Isouard, Nicolo: *Aschenbrödel* (Cendrillon 1811).
Müller, Wenzel: *Schwestern von Prag.*
Paisiello: *Die schöne Müllerin.*
Schenk: *Der Dorfbarbier* (1893).
Weigl: *Die Schweizerfamilie* (1815).
Hvar och en af dessa kosta 4 mark.

Andra samlingen:

Cherubini: *Portugisische Gasthof.*
Dittersdorf: *Hieronymus Knicker.*
Grétry: *Richard Löwenherz* (Richard Lejonhjerta 1794. K. op. 1791.)
Hiller J. A.: *Die Jagd.*
Isouard: *Das Lotteriloos.*
Lortzing: *Casanova.*
— *Die Opernprobe.*
— *Hans Sachs.*
Méhul: *Je toller, je besser* (Målarn och modellerna. Arsenalt. 1804. K. op. 1811).
Paër: *Der lustige Schuster.*
Pergolese: *Die Magd als Herrin.* (Pigan husbondefru. Eriksbergs t. 1781). K. op. 1881. Ett litet huskors).
Priset på hvarje opera är 4 mark utom »Casanova», »Hans Sachs» och »Der lustige Schuster», som kosta 5 m.

Tredje samlingen:

Adam: *Die Schweitzerhütte* (Alphyddan 1837). 4 mark.
Bellini: *Die Puritaner* (Puritanerna 1861). 6 mark.
Boieldieu: *Rothkäppchen.* 5 mark.
Cimarosa: *Die heimliche Ehe* (Arsenatl. 1800. Det hemliga äktenskapet. K. op. Det hemliga giftermålet 1851). 6 mark.
Hérold: *Der Zweikamp* (Duellen 1836). 5 mark.
Méhul: *Der Schatzgräber.* (Ars-.T. 1805. Den föregifna skatten. K. op. 1811). 4 mark.
Monsigny: *Der Deserteur* (Bollhus-T. Deserteuren 1777). 4 mark.
Mozart: *Entführung aus der Seralj* (Enleveringen ur seraljen 1814.) 5 mk.
Rossini: *Tancred* (1829). 4 mark.
Winter: *Unterbrochene opferfest* (Den afbrutna offerfesten 1812). 5 mark.
Efter de i ofvannämnda serier utgifna verken ha ytterligare följande tillkommit i denna edition:
Adam: *Der Postillon von Longjumeau* (Postiljonen från Longjumeau 1839). 5 mark.
Auber: *Maurer und Schlosser* (Muraren 1834.) 4 mark.
Boieldieu: *Die weisse Dame* (Hvita frun på slottet Avenel 1827). 6 mark.
Donizetti: *Regimentstochter* (Regementets dotter 1845.) 5 mark.
Gluck: *Der betrogne Kadi* (Den lurad Kadin. Nya T. 1886). 4 mark.
Kreutzer: *Nachtlager in Granada* (Nattlägret i Granada 1860). 5 mark.
Kreutzer: *Der Verschwender* (Slösaren 1846). 4 mark.
Marschner: *Der Templer und die Judin.* 6 mark.
Meyerbeer: *Robert der Teufel* (Robert af Normandie 1839). 6 mark.
Mozart: *Bastien und Bastienne* (Bastien och Bastienne 1893). 3 mark.
— *Die Gärtnerin aus Liebe.* 5 mark.
Paër: *Der Capellmeister.* 5 mark.
Rubinstein: *Die sibirischen Jäger.* 5 mark.
Schubert, Fr.: *Die Verschworenen.* 4 mark.
Weber C. M.: *Abu Hassan.* 4 mark.
Med denna upplaga har Kleinmichel beredt de musikaliska hemmen en verklig skatt och för privatkretsar af musikvänner tillfälle att uppföra en mängd mindre operor af värde, antingen i sin helhet eller delvis. Äfven musikföreningar torde af denna billiga upplaga kunna draga stor nytta för offentliga musiknöjen.

Musikpressen.

På Abrah. Hirschs förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Grieg, Edv.: *I höst*, concert-ouverture op. 11. Arrangement. Pris kr. 1: 50;
De ungas pianoalbum, samling lätta stycken. 2:a häftet. Pr. kr. 1: 50;
Schytte, Ludv.: *Ungdomsglädje.* Karaktärsstycken. op. 97. Häft. 1 och 2 à kr. 1: 50;
Lekstugan, gamla svenska folkdansar, sådana de upptagits inom sällskapet »Svenska Folkdansens Vänner» i Stockholm. Sällskapet tillegnade af A. Ö. Pr. 2 kr.;
Sånger utan ord. Populära sånger, arrangerade af Herm. Berens j:r, 4:e samlingen. Pr. kr. 1: 50;

För violin och piano:

Bibliotek för violinister, 6:e häftet, 8 melodiösa stycken. Samlingen redigerad af Tor Aulin. Pr. 2 kr.

För en röst med piano:

Sångalbum. Sånger af Jensen, Rubinstein, Lassen, Brahms. Pris 2 kr.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Schytte, Ludv.: *Albumblad för piano.* Pris kr. 1: 50.
Sandels, Ellen: *Blåklockor*, sång utan ord. Pris 75 öre;

För en röst med piano:

Hallström, Ivar: *Fru Kajsa Rulta och hennes katt*, musikaliskt skämt i 7 afdelningar. Till de små. Pris 2 kr.

Litteratur.

»*Kyrkosångens vänners inom svenska kyrkan*» årsskrift 1897, utgifven af sällskapets centralkommitté, redigerad af G. T. Lundblad.

Lekstugan. Beskrifning öfver svenska folkdansar, sådana de upptagits inom sällskapet »Svenska Folkdansens vänner» i Stockholm (musiken se ofvan). Pris 75 öre.

De nyutkomna musikalierna på Abr. Hirschs förlag kommo oss först tillhanda, när förra årets sista nummer låg i pressen, hvarföre de ej kunde i detsamma anmälas. Från Elkan & Schildknecht ha samtidigt några ytterligare nyheter sändts oss.

Af pianosakerna finna vi en mera omfångsrik komposition i Griegs uvertyr *I Höst*, från operakonserter väl bekant. Arrangementet af den vackra uvertyren, verkstäld af Camillo Schumann, syns vara lyckad och företer ej några större svårigheter för pianisten. Ludvig Schytte har vanligen att bjuda på god musik. Lika lätta som förträffliga äro styckena i samlingen *Ungdomsglädje;* dess 1:a häfte innehåller: Trubaduren, Älfvorna, Arietta, Kosackdans, På skridskor, Kyrkklockorna, Flykt; 2:a häftet: Vid springbrunnen, Drömmen, Toreadoren, Sångfåglarne i skogen, Hexdans, Sommarnatt. Samtliga styckena äro verkligt karakteristiska i öfverensstämmelse med titlarne och utgöra ett ypperligt undervisningsmaterial. Tonsättarens *Albumblad* innehålla äfven underhållande, ej svåra saker och styckena i denna samling ha till öfverskrift: Ensam i skogen, Valse Impromptu, Aftonstämning, Dans på logen, Valse noble, Gondolieren, Snöflingor, Valse-Caprice och Gavotte. *De ungas pianoalbum*, 2:a häftet, innefattar på 36 sidor öfver 30 stycken, deraf flere folkmelodier, sånger (med öfverlagd text) af O. Lindblad, Josephson, Wennerberg, Söderman, Pacius m. fl., potpourrier ur »Martha», »Regementets dotter» och »Lohengrin», etc. — *Lekstugan* inrymmer en intressant samling af till en del välbekanta melodier, af hvilka 4 kadriljer, 5 valser, 4 polketter, 3 rheinländer, 9 polskor samt 9 andra stycken, lekar etc. Här påpeka vi ock broschyren »Lekstugan», innehållande: »Förklaring öfver åtskilliga i dansbeskrifningarne förekommande benämningar» samt »Beskrifna dansar» (16 st.) — *Sånger utan ord* har ett väl valdt innehåll, såsom af nedanstående förteckning synes. Endast Stenhammars »Idyll och Epigram», såsom genomkomponerad sång, synes oss mindre lämplig i sådant arrangement. De öfriga äro: Kjerulf: Sövnen, Josephson: Vårsång, Collan: Rose-Marie, Mendelssohn: Höstsång (duett), Söderman: Den hvide, röde rose: Elling: Jeg vil ud, Hollaender: Under granens skydd (Unter'm Machandelbaum), Grieg: Margaretes vuggesang, A. F. Lindblad: Skjutsgossen, Schumann: Mondnacht, Tschaikowsky: Saknad, Jensen: Alt Heidel-

berg. Sångerna äro försedda med textvignetter. — *Blåklockor* af El. Sandels är ett pianostycke i mycket enkel och populär stil.

Bibliotek för violinister. Sjette häftet af denna väl redigerade samling innehåller: Kjerulf: Vuggevise, Chopin: Mazurka, Sarasate: Playera, Wieniawski: Romance sans paroles, Rameau: Le tambourin, Dunkler: Barcarole, Moszkowski: Melodi, Dvorák: Slavisk dans. — *Sångalbum* innehåller mera kända saker såsom af Jensen »Lehn deine Wang», »Klinge, klinge, mein Pandero!», Murmerlnde Lüftchen», af Rubinstein »Es blinkt der Thau» och »Asra», af Lassen »Es war ein Traum», af Brahms »Wiegenlied», »Meine liebe ist grün» m. m. Hvarje sång har tysk och svensk text.

Ivar Hallströms »skämt» *Kajsa Rulta* faller först i ögonen till det yttre med en rolig vignett (af Jenny Nyström), visande gumman Kajsa på promenad med sin kära, fint kostymerade katt. Sångstämman är ej mera svår, än att »de små» kunna med sin mamma vid pianot lära sig sjunga densamma, och att sjunga den gamla sagan blir nog roligt.

Från scenen och konsertsalen.*

Kungl. operan. (1897). Dec. 17 Beethoven: *Fidelio* (Leonora, Marcellina: fru Östberg, frök. Karlsohn; don Fernando, don Pizzarro, Florestan, Rocco, Jacquino: hrr Sellergren, Söderman, Bratbost, Elmblad, M. Strandberg) — 18. Beethoven-konsert: 1. Symfoni n:o 1, C-dur, op. 21; 2. Romans för violin (herr Aulin) och ork.; 3. Ouverture op. 115 (komp. 1814 till firande af kejsar Frans' namnsdag); 4. Symfoni (Eroica). n:o 3. Ess-dur, op. 55. — 20. v. Flotow: *Martha* (Lady Harriet, Nancy: fruarna Östberg, Linden; lord Tristan, Lyonel, Plumkett, domaren i Richmond: hrr Brag, Ödmann, Sellergren, Grafström) — 21. Bizet: *Carmen*, (Carmen, Micaela, Frasquita, Mercedes: fru Linden, frökn. Karlsohn, Lindegrén, Hallgren; Don José, Escamillo, Zuniga, Morales, Remendado, smugglarhöfdingen: hrr Ödmann, Lejdström, Grafström, Malmsjö, Henrikson, Forsell). — 26 kl. 1,30 *Vermländingarne* (Erik, Anna: hr Lemon, frk. Thulin); kl. 7,30. Gounod: *Faust* (Margareta, Martha, Siebel: fruar Frödin-Lindberg, Strandberg, Karlsohn; Faust, Mefistofeles, Valentin, Wagner: hrr Ödmann, Sellergren, Lundqvist, Malmsjö) — 27. Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor.* (Fru Ström, fru Page, Anna Page: fruar Östberg, Linden, Frödin-Lindberg; Falstaff, hr Ström, hr Page, Fenton, Spinker, dr Cajus: hrr Elmblad, Söderman, Sellergren, Lemon, Henrikson, Grafström). — 28 Vermländingarne. — 29 Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: fruar Linden, Lindström; Alfonso XI, Fernando, Balthazar, don Gaspar: hrr Forsell, Ödmann, Sellergren, Malmsjö). — 30. Bizet: *Djamileh.* (Djamileh: fru Linden; Harun, Splendiano: hrr Lemon, Forsell); *Chopiniana* ballet af M. Glasemann till musik af Chopin med instrumentation af A. Glazounow och R. Henneberg; Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda, frk. Hallgren; Canio, Tonio, Beppo, Silvio: hrr Bratbost, Söderman, Lundmark, Forsell).

Södra teatern. Dec. 16—30. Lecocq: *Herr von Putz' testamente* (Isabella, Thibaude; frkn. Alma Lund, Ohlsson; Isolin de Castafiol, Chicorat, Capoulade: hrr Ander, Barcklind, Gun. Lundberg.)

Berns' salong. Dec. 17. Beethovenafton till firande af Beethovens födelsedag.

Beethovens födelsedag firades å kgl. operan på det värdigaste sätt. Hans härliga opera «Fidelio« utfördes med utmärkt rolbesättning, hvarigenom det klassiska mästerverkets gripande skönheter kommo till sin fulla rätt. Främst få vi då bland personalen nämna fru Östberg, som öfverträffade sig sjelf i Leonoras svåra parti. Hr Bratbost som Florestan, för hvars fordrande sångparti hans röst väl lämpade sig, utförde sin rol mycket tillfredsställande. En ypperlig representant hade Rocco i hr Elmblad, som gaf en mästerligare framställning af den hederlige fångvaktaren, än man någonsin förut erfarit. Äfven de öfriga rolerna voro i goda händer, och körerna, särskildt den underbara fångkören utfördes vackert. Det enda som brast var — publik. Man måste hoppas, att den nära förestående julen hindrade vår operapublik att fylla salongen på en sådan festdag, då ett af de härligaste operaverk som finnas efter så lång hvila uppfördes.

Beethovenkonserten den följande dagen gaf genom de båda utförda symfonierna tillfälle att jemföra mästarens tidigare, Haydn sig tillslutande skapareperiod, representerad af Cdur-symfonien, och hans senare tid, då det mäktiga snillet stod på egen grund fullt utvecklad, såsom han »Eroica» bevittnar. Ouverturen »Namensfeier» hade sitt intresse såsom mera sällsynt att få höra, men hör ej till hans ädlaste verk. Den melodiska violromansen spelades af hr Aulin särdeles känsligt och vackert. Att förste hofkapellmästaren, hr Nordqvist, skulle anföra denna konsert var naturligt, och det skedde äfven med stor talang. Vi skulle endast vilja anmärka att Andantet, om äfven betecknadt »con moto», gör bättre verkan i något långsammare tempo, såsom förut varit vanligt. Den vanliga julpjesen »Vermländingarna» har äfven i år upptagits och lockar fulla hus.

Södra teatern har en tid haft ett roande program af ett lustspel »Syndabocken», föregånget af en 1-aktsoperett af Lecocq, hvars namn nu mera sällan förekommer å programmen. Den uppsluppna operettens musik intygar på flere ställen att fransmännens »esprit» står öfver tyskarnes, ehuru denna ej hör till Lecocqs mera framstående verk. Utförandet gör pjesen rätt njutbar, om än denna teaters sångkrafter äro mindre betydande.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan firade Beethovens minne med att d. 17 december, dagen efter mästarens födelsedag, uppföra hans härliga opera »Fidelio», senast gifven här d. 22 jan. 1890 med fru Östberg och fröken Karlsohn, hrr Strandberg, Sellergren, Strömberg, Nygren och Nilsson i de resp. partierna. Det var i mars 70 år sedan den store tonmästaren gick ur tiden.

På operan förberedes uppförandet af Wagners »Mästersångarne i Nürnberg», hvartill partierna redan utdelats. Denna opera uppfördes här första gången den 2 april 1887 och gafs till den 17:de samma månad 5 gånger.

Musikaliska akademien hade den 20 dec. sammanträde och beslöt dervid anhålla, att kronprinsen täcktes åtaga sig presidiet för nästkommande år.

Till förste hedersledamot har akademien valt hertiginnan af Vestergötland.

Till ledamöter af förvaltningsutskottet utsågos bankokommissarien C. G. Korsgren, läraren vid konservatorium O. Bolander och kyrkoherden E. Bergman.

Till ledamöter af läroverksstyrelsen valdes professor J. Günther, hofkapellmästaren J. Dente, musikdirektören F. A. Frieberg och konsertmästaren L. Zetterqvist.

Följande svenske och norske ledamöter invaldes: kammarherre A. Burén, musikdirektören N. Cederberg, svensk-norske ministern i Paris F. Due, musikdirektören O. Lejdström, revisionssekreteraren K. Silfverstolpe, dr K. Valentin, operasångaren A. Ödmann samt fruarne Caroline Östberg och Hilma Svedbom.

Till utländska ledamöter valdes: direktören för konservatoriet i Paris Th. Dubois, kompositörerna J. Massenet, sir A. Mackenzie och sir A. Sullivan samt madame D. Artôt.

Till associerade valdes fabrikören J. R. Lomell och orgelbyggaren G. Setterqvist.

Musikkonservatorium. Uppvisningarne vid höstterminen afslutades den 15 dec. Under denna termin ha följande examina aflagts.

Organistexamen af Oskar Blom, Carl Gustaf Carlberg, Sigrid Ekenberg, Maria Hallbäck, Julius Hjort, Sigrid Lundberg, Gunnar Mellström, Karl Nygren och Sigfrid Nyrén. *Kyrkosångareexamen* af Anders Andersson Jobs[1]), Eric Ehlin, Carl Gentzel, Carl Hedén[2]), Anna Moberg[3]) och förut nämnda Sigr. Lundberg. *Examen för behörighet till musikläraretjänst vid allmänt läroverk* af Tyra Bergman samt förut nämnda Eh-

---

* Denna redogörelse, som vi anse ej ovigtig för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet. Fullständigare rolförteckning lemnas endast då en opera först nämnes i årgången, sedan angifves blott vigtigare rolbesättningar och personalförändringar.

lin och Hedén. *Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår* af Emil Hessler.

Betyg i pianostämning erhöllo Joel Gudmundsson[2]), Otto Olsson[1]) och Theodor Pinet.[1])

Stipendier och gratifikationer till sammanlagdt belopp af 1,815 kr. 65 öre tilldelades 34 elever. Bergs jeton (för elever i orgelklassen) erhöllo förut nämnda Blom, Ekenberg och Hallbäck. Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleven Emil Hessler.

Nästa termin börjar den 15 januari.

Under årets lopp höllos 14 »musikföredrag», vid hvilka utfördes 102 kompositioner af följande 56 tonsättare, nämligen:

Valb. Aulin, J. S. Bach, Ag. B.-Gröndahl, Barnett, Beethoven, de Bériot, Bird, Brahms, Bruch, Buxtehude, Bärmann, m:me Chaminade, Cherubini, Chopin, Delibes, Demersseman, Enna, Gade, Gillet, Guonod, Grieg, Hallström, Hauptmann, Haydn, Hesse, F. Hiller, Hänsel, Joachim, Josephson, Kjerulf, Lemmens, A. F. Lindblad, Liszt, Luft, Mendelssohn, Mozart, Neupert, Rheinberger, Rubenson, Saint-Saëns, Sauret, Scherzer, Franz Schubert, Schumann, Sjögren, Spohr, Svedbom, Söderman, Terschak, Tosti, Tschaikowsky, Sara Wennerberg, Verhey, Vieuxtemps, H. Wieniawski, Widor.

Programmet till de offentliga uppvisningarna den 13, 14 (f.- och e. m.) och 15 december upptog 64 nummer.

Mazérska qvartettsällskapet firade med stor tillslutning och på värdigt sätt Beethovens födelsedag den 16:de dec. De musiknummer af den store mästaren hvilka då utfördes voro violinqvartetten i B-dur, septetten i Ess-dur för violin, alt, violoncell och kontrabas jemte klarinett, fagott och valdthorn, samt trion i C-moll för piano, violin och violoncell. Samtliga dessa nummer, utförda, det första af Aulinska qvartetten, det andra af prof. Book jemte åtskilliga framstående ledamöter af hofkapellet, deribland hrr Kjellberg och Stanék, och det sista af hrr Aulin, Carlson och Stenhammar, återgåfvos på ett högst förtjenstfullt sätt och under det lifligaste bifall. Det egentliga minnestalet öfver festens föremål hölls af d:r K. Valentin; äfven grosshandlare T. Olsen höll ett högstämdt tal med anledning af dagens betydelse.

Våra större musikskolor. Undervisningen börjar åter på nya året i *Rich. Anderssons* Musikskola d. 7 Jan. Annonsen derom medelar ock om musikhistoriska föreläsningar i Vetenskapsakademien af dr. Karl Valentin, afsedda närmast för skolans elever. — I fröken *Carlheim Gyllenskölds* Musikinstitut börjar undervisningen åter d. 7 Jan. och i fröken *Hedvig Svensons* Musikskola d. 15 Jan. (se annonser å sista sidan.)

Hr Henning R. Wejdling har nu börjat sin 5:te säsong i Stockholm såsom utförande dansmusik på baler etc. Hr Wejdling, äfven känd som lyckad danskomponist, har under dessa år gjort sig mycket omtyckt här såsom exekutör af värdefull och taktfast dansmusik.

Fröken Emma Holmstrand, som fortfarande vistas utrikes, har enligt Le Figaro nyligen å en soaré i Paris låtit höra sig och »med fulländadt behag och friskhet» föredragit tre sånger vid detta tillfälle.

Hr M. Fürstenberg, en ung svensk tenorsångare, omtalas i engelska och franska tidningar som en förhoppningsfull sångare för scenen. Han är elev af Delle Sedie i Paris och har nyligen erhållit ett mycket förmånligt engagement vid stora teatern i Nizza. I London biträdde hr Fürstenberg förra sommaren på en konsert, då han sjöng en aria ur »Oberon» och berömmes för så väl stor röst som intelligent föredrag.

Hampus Wetterlings minne. Ett upprop har från Alingsås utgått att samla medel till en enkel minnesvård öfver Hampus G. W. Wetterling, som efter tagen kameral- och organistexamen samt tjenstgöring några år på embetsmannabanan sedan endast egnade sig åt tonkonsten och är känd genom sina sångqvartetter »Klara stjerna», »Klingom bröder», »Hvarför tåras du, mitt öga» m. fl. Wetterling dog för trettio år sedan och ligger begrafven å Ulricehamns kyrkogård. Bidragen inlemnas till och redovisas af Elfsborgs läns tidnings redaktion. Alingsås.

Olympia är nu mera namnet på det bekanta »Industripalatset» (f. d. cirkusbyggnaden) vid Karlavägen, nyligen öfvertaget af en norrman hr Jacobsen. Lokalen som har öppnats med cirkus skall ock tjenstgöra som konsertlokal, hvari ingen mindre än Adelina Patti, som aldrig gästat Skandinavien, kommer att låta höra sig — påstås det. Divan säges komma att uppträda endast en gång i hvarje af de skandinaviska hufvudstäderna mot ett arvode af 10,000 kr. pr. afton. Olympia fortfar sedan att vara konsertlokal, men torde mot slutet af detta år blifva en »arenateater» i sjelfva hufvudstaden, äfven den under hr Ranfts ledning. Qui vivra verra!

Göteborg. På stora teatern har (fr 10 nov.) af Ranftska sällskapet gifvits »Lycko-Pers resa», och af dess lyriska afdelning från 3 dec. »Lyckoflickan» med fru Anna Norrie som gäst. På Folkteatern har uppförts »Vermländingarne». Musikföreningen härstädes gaf d. 17 nov. sin första kammarmusiksoaré med biträde af den utmärkta »Böhmiska qvartetten», hrr Hoffman, Suk, Nebal och Wihan. Programmet var följande: 1 Beethoven: Stråkqvartett, E moll op. 59; Smetana: Stråkqvartett (»Aus meinem Leben»); Brahms: Stråkqvartett, A moll op. 51. En större konsert, »Symfonimatiné», har gifvits af dir. F. Kuhlau med 50 mans orkester, hvarvid utfördes: 1 Mendelssohn: »Den sköna Melusina», uvertyr; 2 Massenet: »Le dernier sommeil de la vierge», 3 Grieg: »Från Holbergs tid», orkestersuite, båda för stråkorkester; 4 Beethoven: Symfoni n:o 8, F dur. Den 21 nov. gafs konsert af Fr. Hjort med biträde af fru Mraz m. fl., då bl. a. utfördes en af honom komponerad kantat för sopransolo och blandad kör med orgel. D. 27 nov. konserterade hr Emil Römer, violinist, biträdd af frök. Frida Jungbeck. Programmet upptog Beethovens och Mendelssohns violinkonserter samt Ciaconna af Bach.

Från våra grannländer.

Kristiania. Nov. 14—6 dec. Kristiania teater har af pjeser med musik fortfarande uppfört »Folkeraadet» samt derjemte »Dansen paa Koldinghus», »Flagermusen» och »Gildet paa Solhaug» med musik af Lange-Müller. På Eldorados teater ha gifvits under denna tid Flotows »Martha» med fröknar Ida Basilier-Flodin och Gerda Grönberg som lady Harriet och Nancy; Lyonel, Plumkett och Tristan representerades af hrr Adami, Carl Hansen och Wikström. Vidare har der uppförts »Nitouche», »Lykkepigen» med fru Em. Berg som Bettina, »Jorden rundt», »Ett bryllup i Vermland», »Söndagsbarnet», med fruar E. Berg och H. Castegren som gäster, Ellings »Kosakkerne», »Den sköna Helena» (fröken Grönberg), »Pariserlif» och, till firande af Donizettis 100-åriga födelsedag, »Regementets dotter». Centralteatern har bjudit på »Cornevilles klokker» och konsertnummer af blandadt innehåll.

Qvintettsällskapet från Rom, hvars medlemmar här förut omnämnts (se n:o 18), gaf sin andra konsert d. 16 nov. med uteslutande italiensk musik, såsom följande program visar: 1. Cesi: Pianoqvartett op. 31; 2. Verdi: Stråkqvartett, E moll; Sgambati: Pianoqvintett op. 5. På dess tredje och sista konsert spelades: 1 Schumann: Pianoqvartett op. 47; Beethoven: Stråkqvartett op. 59 n:o 1; Metzdorff: Pianoqvintett op. 47.

Musikforeningen gaf d. 27 nov. under Iv. Holters ledning sin 3:e konsert med biträde af fru Erika Nissen

---

[1]) Har förut vid konservatorium aflagt organistexamen.

[2]) Icke elev vid konservatorium.

[3]) Har förut vid konservatorium aflagt organist- och lärareexamen.

m. fl., hvarvid utfördes: 1. Saint-Saëns' »Le rouet d'Omphale», symfon. dikt. för ork.; 2. Rubinstein: Pianokonsert, D moll; 3. Elling: »Den forlorne søn», nutidsoratorium med text af Jonas Dahl. I slutet af november gaf hr Albert Friedenthal 3 pianoaftnar och d. 4 dec. konserterade violinisten Gustaf Lange med biträde af frök. Anna Hjort, pianisten Martin Knutzen och violinisten Ingebret Olsen, då bl. a. Em. Sjögrens violinsonat i E moll utfördes.

Ett par populära kyrkokonserter ha gifvits af hr Olai Selberg och hans fru Sofie Selberg.

Helsingfors. Nov. 3—6 dec. Den finska hufvudstadens teatrar ha fortfarande endast haft talpjeser på repertoaren. Musiknöjen under ofvannämda tid ha utgjorts af talrika konserter, af hvilka de populära, under dir. Kajanus' ledning, i societetshuset egt rum en eller ett par gånger i veckan. Helsingfors' Filharmoniska sällskap har d. 8 och 30 november gifvit symfonikonserter. Å den första af dessa utfördes 1. Schumann: Symfoni n:o 2, C dur; 2. Chopin: Pianokonsert, F moll (frök. Alexandra Drucker); 3. Tschaikowsky: »Francesca da Rimini», fantasi för orkester, och å den andra: 1. Schumann: Symfoni n:o 3, Ess dur; 2. Lalo: Konsert för violoncell (hr Schneevoigt) med ork.; 3. Glazounow: »Carnaval», uvertyr. Den 10 nov. gaf hr Jean Sibelius en konsert med samma program af egna kompositioner som d. 1 nov. (se Sv. M. T. n:o 18). Ett par dagar senare konserterade pianisten Walter Petzet med biträde af Filharm. Sällskapets orkester under kapellm. A. Sitts direktion. Programmet var följande: 1. Petzet: Fest-uvertyr, C dur; Beethoven: konsert op. 58, G dur (med kadenser af hr Petzet); 3. Petzet: »Botschaft an das Glück», symfonisk dikt; 4. Rheinberger: Pianokonsert, op. 94, Ass dur. Sven Scholander har d. 14—23 nov. haft ett par soaréer och en matiné med vanligt program af visor och Bellmanssånger. Mycket intresse har trion Max Pauer (pianist), Florian Zajic (violin.) och Heinr. Grünfeldt (violoncell) väckt med ett par konserter, af hvilka å den första gafs: 1. Volkmann: Pianotrio op. 5, B moll, Brahms: Pianotrio, H dur op. 8 samt å den andra pianotrior af Arensky, och Schumann båda i D moll; programmen upptogo för öfrigt solosaker för piano. Arenskys trio omnämnes såsom fin och melodiös i modern Chopin-Schumann-stil. Hr Zajic berömmes för att i sin violin ha en ton, stor som en orkester. Ida och Karl Ekman konserterade d. 19 nov. i universitetssalen, hvarvid hr Ekman bl. a. spelade Beethovens Ess dur-konsert med biträde af filharmoniska orkestern. I början af december gafs i nyssnämda lokal konsert af Akademiska Sångföreningen, hvarvid bl. a. utfördes Södermans »Bondbröllop». Konserten repeterades strax derefter med samma program i Brandkårshuset. Egendomliga för Helsingfors synas vara de »lotterier» för välgörande ändamål, hvilka äro förenade med musik och deklamation och till hvilka man eger tillträde mot en entréafgift.

Köpenhamn. Nov. 11—9 dec. Kgl. teaterns spellista denna tid visar uppförandet af »Bortförelsen fra Seraillet», »Orphevs og Eurydike», »Hans Heiling» och »Faust» semt baletten »En karnevalsspög i Venédig» med musik dels komponerad, dels arrangerad af Fr. Rung.

Casino-teatern har ådragit sig mycken uppmärksamhet genom första uppförandet der af Ennas nya verk. »Pigen med Svovlstikkerne», eventyr i 1 akt, texten bearbetad efter H. C. Andersens saga af Ove Rode. En anmälare i Nationaltidende yttrar om den att Ennas musik röjer hans talang som tonkolorist, men att musiken är något monoton, baserad på en enda figur, samt larmoyant men med intressanta enskilda drag. Pjesen gafs först d. 13 nov. och sedan hvarje afton t. o. m. 26 nov. Af konserter ha vi att nämna, utom de regelbundna paläkonserterna med vexlande program, Cæciliaforeningens d. 22, då Beethovens Missa Solemnis, gifven å sällskapets sista konsert under förra säsongen, nu åter utfördes. Den ansedda Böhmiska qvartetten gaf d. 19 nov. en populär afskedskonsert, hvarvid följande stråkqvartetter spelades: 1. Brahms' A moll; 2. Smetanas: E moll och Beethovens op. 18 G dur. Pianovirtuosen Frederik Fairbank har gifvit en konsert med biträde af hr Alb. Steinhauer och fru Steinhauer-Mallinson. En stor konsert har äfven gifvits af »Föreningen till understödjande af behöfvande musiklärare och musiklärarinnor, hvarvid medverkade fru Bergliot Ibsen, pianisterna fru Klara Klouberg och frök. Stockmarr, hrr Anton Svendsen, Björn Björnson och Studentsångföreningen m. fl. D. 6 dec. konserterade Lundastudenterna i Konsertpaläets stora sal under hr Alfred Bergs ledning och skördade lifligt bifall. Musikforeningen gaf d. 30 nov. och 2 dec. sin första säsongkonsert med följande program: 1) Beethoven: Symfoni n:o 8, 2) J. S. Bach: Aria ur Pingstkantaten, »Also hat Gott . . .» fru Esther (Sidner) Gadelius, 3) Saint-Saëns: Syndfloden, dikt för soli, kör och ork. Solister: fru Gadelius, frk. Marg. Boye, hrr V Bielefeldt och H. Verdier.

Paris. Wagners »Mästersångarne» gifves fortfarande å Stora Operan med stor framgång och har uppförts med två olika rolbesättningar. En repris af Méhuls »Josef i Egypten» och Bourgault-Ducoudrays »Thamara» förestår. — På Opéra Comique har Massenets »Sappho» mottagits med entusiasm och tros komma att hålla sig så länge uppe att tredubbel rolbesättning är planerad. Till firande af Donizettis 100-åriga födelsedag uppfördes å denna teater hans »Don Pasquale».

Berlin. Carl Maria von Webers födelsedag d. 18 dec. firades med festföreställning å k. operan på kejsarens befallning. »Friskytten», gafs då för 600:de gången här. Före operan utfördes uvertyren till »Euryanthe» och ett förspel »Hosterwitz» af E. von Wildenbruch. I Hosterwitz komponerade Weber, som bekant, »Friskytten».

Amsterdam. Aug. Ennas opera »Kleopatra» har rönt en alldeles ovanlig framgång här och redan på kort tid uppförts för 8 utsålda hus. Den danske tonsättaren, som sjelf anförde premièren, har rönt ett i hög grad smickrande mottagande.

Dödsfall.

Deldevez, Edouard Marie Ernest, f. d. orkesterchef vid Stora operan och konservatoriets konserter (från 1872 och 1873), äfven professor vid detsamma och komponist, f. 31 maj 1817 har nyligen der aflidit. Han drog sig 1886 tillbaka från nämnda befattningar. Elev af konservatoriet gaf han der 1840 en konsert med endast egna kompositioner. Han blef 1859 andre orkesterdirigent vid Stora operan. D. har komponerat symfonier, kammarmusik, balletter, lyriska scener, kantater kyrkomusik m. m. och äfven gjort sig känd som musikskriftställare (»Curiosités musicales» m. m.).

Pollini, Bernhard, berömd teaterdirektör i Hamburg, f. 16 dec. 1838 i Köln, afled hastigt i Hamburg d. 26 nov. Under sitt egentliga namn Pohl beträdde han 19 år gammal scenen såsom barytonist i Bellinis »Puritanerna», tillhörde sedan ett italienskt operasällskap, hvars ledare han blef och gjorde sig känd genom åtskilliga turnéer med italienska operasällskap på 1860- och -70 talet. D. 16 sept. 1874 öfvertog han ledningen af Hamburgs Stadtteater och 1876 äfven af Altonas och har under några år äfven skött Thaliateatern i Hamburg. Som teaterchef har han utvecklat stor talang och energi. Under förra sommaren gifte han sig för andra gången med den berömda operasångerskan Bianca Bianchi.

Riehl, Wilhelm Heinrich von, Dr, bekant kulturhistoriker och novellist, f, 6 maj 1823 i Bieberich nära Mainz. afled d. 16 nov. i München, der han sedan 1854 var professor i Stats- och kameralvetenskap vid universitetet m. m. R. har hållit föreläsningar öfver musikhistorien vid kgl. högskolan för musik i München och är mycket bekant bl. a. genom sitt verk »Musikalische Charakterköpfe, 3 band (1853—78). Hans »Hausmusik», 2 delar 1856 och 1877, består af egna sångkompositioner. R. har äfven ledt hofteatern i Wiesbaden en tid och var gift andra gången med hofsångerskan von Knoll. (Forts.)

Godt nytt år

önskas

ärade prenumeranter

å

Svensk Musiktidning

af

Redaktören och utgifvaren

Fr. Joh. Huss.

Vår nya vignett.

Då Svensk Musiktidnings hittills begagnade vignett-kliché med afbildning af det gamla operahuset efter 17 års tjenstgöring är oduglig, har red. med afseende på nyare tids smak, och då det nya operahuset väl kommer att i år invigas, föranstaltat om en ny vignett, hvarå detta är afbildadt.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Tidningsredaktioner i landsorten,

till hvilka Svensk Musiktidning sändes i och för benäget införande af notis om innehållet af tidningens särskilda nummer, anmodas att, om detta bifalles, sända första numret (helst flere), hvari sådan notis införts till

Svensk Musiktidnings Expedition.

Baler, Soaréer och Bröllop!

Utmärkt och taktfast

●● DANS-MUSIK ●●

på piano utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet.

Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad *5 Malmskilnadsgatan*, 3 tr. (Allm. Telefon nr 124 90).

Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.

Henning R. Wejdling.

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in- och utrikes.**

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalnings-vilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Richard Anderssons Musikskola

Vårterminen börjar den 7 Januari 1898. Anmälningsdag: onsdagen den 5 Januari kl. 12—2 och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: onsdagar och lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m.

På uppmaning kommer d:r Karl Valentin att i kgl. Vetenskapsakademiens hörsal hålla en serie föredrag i musikhistoria, närmast afsedda för musikskolans elever.

***Brunnsgatan n:o 28,** 2 tr.,*
Stockholm.

Filialer finnas å Söder och Östermalm. (G. 56 748)

Hedvig Svensons Musikskola,

Vårterminen börjar Lördagen den 15 Januari.

Undervisningsämnen: Piano, Ensemblespelning, Harmonilära.

Anmälningar mottagas alla dagar kl. 2—4, 5—6 e. m. **från och med den 7 till den 15 Januari; derefter** Tisd. och Fred. kl. 2...3 e. m.

Prospekt tillhandahålles.

Stockholm, Döbelnsgatan 7, 3 tr. upp.

Stockholms Musik-institut,

Brahegatan 7 B, öfver gården I tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 Januari och slutar den 7 Juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära.* Anmälningstid från och med den 4 Jan. kl. 1/2 1—1/2 3. Efter den 7 Januari mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 1—1/2 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Innehåll: *Gustaf*, Sveriges och Norges kronprins, nuvarande preses för kgl. Musikaliska akademien (med porträtt). — Prenumerationsanmälan. — Musikpedagogiska vinkar af C. H. Richter. — Hildegard Werner. Ett 25-års-jubileum (med porträtt). — Richard Kleinmichels edition af gamla omtyckta operor. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, Köersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1898.